

Aastaaruanne 2019

Aastaaruanne - 04/05/2020

Sissejuhatus Euroopa Ombudsman Emily O'Reilly. © picture alliance/Philipp von Ditfurth
Mul on suur rõõm tutvustada aastaaruandes Euroopa Ombudsmani büroo tööd 2019. aastal.

Ombudsmani büroo põhitegevus on endiselt kaebuste menetlemine. 2019. aastal saime üldsuselt, kodanikuühiskonna esindajatelt, ettevõtjatelt ja meediaringkondadelt jätkuvalt palju kaebusi. Seda ei tohiks pidada märgiks avaliku halduse halvast toimimisest ELis, vaid suuremast teadlikkusest ombudsmani büroo tööst ja selle positiivsetest tulemustest.

Ombudsmani institutsiooni tõhusus sõltub konstruktiivsetest suhetest nende organisatsioonidega, kelle tööd ombudsman kontrollib. Sellega seoses olen tänulik ELi institutsioonidele, asutustele ja organitele nende jätkuva koostöö eest.

Eelkõige hindan ma Euroopa Parlamendi ja petitsioonikomisjoni jätkuvat toetust ning konstruktiivseid suhteid nendega. 2019. aasta jaanuaris toetas Euroopa Parlament ülekaalukalt eriaruannet, mis käsitles nõukogu vastutust ja tema õigusloomeprotsessi läbipaistvust.

Nagu ma juba varem olen märkinud, pean ma seda ELi usaldusväarsuse seisukohast väga oluliseks küsimuseks. Õigusloomeprotsessi läbipaistvamaks muutmine võib aidata kummutada müüti, et liikmesriigid või nende valitsused on pelgalt Brüsselis välja töötatud õigusaktide passiivsed tarbijad.

Kuigi nõukogu ei ole eriaruandes esitatud soovitusi veel rakendanud, toetavad liikmesriikide valitsused üha enam nõukogu seadusandlike organite töö suuremat läbipaistvust.

Selle põhjal algatasin ka mitu konkreetsemat uurimist ELi poliitikakujundamise ja õigusloomeprotsessi kohta. Uurimised hõlmasid järgmisi küsimusi: kuidas eurorühm käsitleb dokumente, milles kirjeldatakse üksikasjalikult tema tööd, ja kas need on üldsusele kättesaadavad; läbipaistvuse puudumine nõukogus seoses liikmesriikide valitsuste iga-aastaste püügikvoote käsitlevate otsustega ning suutmatus anda üldsusele juurdepääs seisukohtadele, mille riikide ametiasutused on võtnud pestitsiidide kasutamisest mesilastele tuleneva ohu kohta asjaomases ELi komisjonis.

Jätkasime edusamme ombudsmani büroo tegevuse tõhususe suurendamiseks kaebuste menetlemisel. Uurimiste keskmine kestus on lühenenud ning dokumentidele juurdepääsu taotluste kiirmenetlus on andnud kaebuse esitajate jaoks häid tulemusi.

Aprillis korraldasime Euroopa ombudsmanide võrgustiku iga-aastase konverentsi. Konverents toimus Euroopa Parlamendis ja Euroopa Parlamendi valimiste eel oli

põhiteemaks see, kuidas suurendada kodanike osalemist demokraatlikus protsessis.

Juunis oli mul suur rõõm kuulutada välja teise hea halduse auhinna konkursi võitjad. Konkursile esitati 54 inspireerivat projekti peamistest ELi institutsioonidest ning paljudest asutustest ja muudest organitest. Üldvõidu saavutasid Euroopa Komisjoni meeskonnad, kes töötasid ELi algatuse kallal, mille eesmärk oli vähendada plastireostust ja suurendada teadlikkust sellest probleemist.

See on vaid lühiülevaade ombudsmani büroo tegevusest 2019. aastal, mida kirjeldatakse üksikasjalikumalt käesolevas aruandes. See aruanne on ühtlasi minu esimese Euroopa Ombudsmani ametis olemise aja viimane aruanne. Minu suureks auks valis Euroopa Parlament detsembris mind teiseks ametiajaks ombudsmani ametisse tagasi.

2020. aastal esitan strateegia, mis käsitleb minu teist ametiaega Euroopa Ombudsmanina. Üldised teemad jäävad siiski samaks: töö jätkamine Euroopa kodanike hüvanguks ja selle tagamine, et ELi institutsioonid tegutseksid rangeimate haldusnormide kohaselt, edendades samal ajal läbipaistvust ja eetikat.

Emily O'Reilly
1. 2019. aasta ülevaade
Jaanuar

Euroopa Parlament toetab ombudsmani ettepanekuid nõukogu õigusloomeprotsessi läbipaistvuse kohta

Veebruar

Ombudsman tunnustab ELi saavutusi Brexitiga seotud läbipaistvuse tagamisel

Märts

Ombudsman teeb ettepanekud selle kohta, kuidas parandada nn pöördukse efekti käsitlevate eeskirjade rakendamist ELi institutsioonides

Aprill

Euroopa ombudsmanide võrgustiku konverents Brüsselis

Mai

Iga-aastane pressikonverents – keskendumine liikmesriikide otsustusprotsessi läbipaistvusele

Juuni

Hea halduse auhind Euroopa Komisjonile plastireostuse vähendamise strateegia eest

Juuli

Otsus Euroopa Ravimiameti poolse ravimifirmadega kohtumiste korraldamise kohta

August

Euroopa väliseenistus nõustub tagama parema juurdepääsu nõuandva organina tegutsevat üleilmset tehnoloogiaõukogu (Global Tech Panel) käsitlevale teabele

September

Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjonile esitatakse 2018. aasta aruanne

Oktoober

Ombudsman palub nõukogul tagada iga-aastaste püügikvootide kehtestamisega seotud dokumentide ennetav läbipaistvus

November

Ombudsman peab kõne konverentsil, millega tähistatakse ELi põhiõiguste harta 10. aastapäeva

Detsember

Euroopa Ombudsmani valimine

2. Põhiteemad

Euroopa Ombudsman aitab üldsust ELi institutsioonide, organite ja asutustega suhtlemisel. Käsitletakse selliseid probleeme nagu läbipaistvuse puudumine otsuste tegemisel, dokumentidele juurdepääsu keelamine, põhiõiguste rikkumine ja lepingulised küsimused.

2.1 Vastutus Euroopa Liidu otsustusprotsessis

Et Euroopa kodanikud saaksid teostada oma demokraatlikku õigust osaleda ELi otsustusprotsessis ning nõuda asjaomastelt isikutelt vastutust, peavad seadusandlikud arutelud olema piisavalt läbipaistvad.

Ombudsman esitas Euroopa Liidu Nõukogule mitu soovitusi nõukogu õigusloomeprotsessi läbipaistvuse suurendamise kohta. Euroopa Parlament toetas 2019. aasta alguses ülekaalukalt ombudsmani ettepanekuid. Uurimine ja selle toetamine ajendasid rohkem arutlema läbipaistvuse üle nõukogus. Esirinnas olid kümme liikmesriiki, kes toetasid institutsioonidevahelist õigusaktide andmebaasi ja tegid ettepaneku ajakohastada suuniseid dokumentide liigitamise kohta piiratud juurdepääsuga dokumentidena ning avaldada ennetavalt seaduseelnõude üle peetavate läbirääkimiste tulemused. Ombudsman

rõõmustas selle mitteametliku dokumendi üle, märkides, et „on oluline tunnistada seost ühelt poolt kodanike puuduliku arusaama ja kaasatuse ning teiselt poolt sellele vastava usalduse puudumise vahel, mis võib õhutada ELi-vastast hoiakut“.

European Ombudsman

Risk assessment of pesticides on bees - public access to Member State positions: we have received over 400 messages in support of our inquiry.

We appreciate the encouragement!

Following reply from @EU_Commission , we are considering next steps.

<https://europa.eu/!mN68Xq>

Pestitsiidide kasutamisest mesilastele tuleneva ohu hindamine – üldsuse juurdepääs liikmesriikide seisukohtadele: oleme saanud üle 400 sõnumi, mis toetavad meie uurimist. Me hindame seda toetust väga! Pärast Euroopa Komisjonilt vastuse saamist kaalume järgmisi samme.

Mitu ombudsmani uurimist keskendusid sellele, kuidas liikmesriikide valitsused teevad Brüsselis otsuseid. Pärast Prantsusmaa kodanikuühiskonna rühma POLLINS kaebust palus ombudsman komisjonil teha kättesaadavaks liikmesriikide seisukohad suuniste kohta, mis käsitlevad pestitsiidide kasutamisest mesilastele tuleneva ohu hindamist. Euroopa Toiduohutusamet koostas need suunised 2013. aastal, kuid riikide ametiasutuste erimeelsuste tõttu ei ole neid veel vastu võetud. Ombudsmani sõnul on sellistele dokumentidele ulatuslikuma juurdepääsu võimaldamine vajalik, et Euroopa kodanikud saaksid kasutada oma aluslepingust tulenevat õigust osaleda ELi demokraatlikus protsessis. Komisjon keeldus ombudsmani soovist järgimast, kuid teatas, et jätkab selliste otsuste suurema läbipaistvuse tagamise võimaluste kaalumist. Ombudsman lõpetas juhtumi, kinnitades oma järeldust haldusomavoli kohta ja märkides, et jätkab edusammude tähelepanelikku jälgimist.

European Ombudsman

@mariofceneno agrees to improve #Eurogroup #transparency after our request.

We welcome that he will make public:

- agendas well ahead of meetings
- more info in summing-up notes
- Euro Working Group meeting dates
- ...

More: <https://europa.eu/!GU99mp>

Eurorühma esimees Mário Centeno nõustub meie palve peale suurendama läbipaistvust oma institutsioonis.

Meil on hea meel, et ta hakkab avaldama kohtumiste päevakordi aegsasti enne kohtumiste toimumist, esitama kokkuvõtlikes kirjades rohkem teavet, avalikustama eurorühma töörühma koosolekute kuupäevi jne.

Valitsusvälise organisatsiooni ClientEarth kaebuse tõttu palus ombudsman nõukogul teha üldsusele kättesaadavaks dokumendid, mis on seotud liikmesriikide iga-aastaste otsustega püügikvootide kohta. Nende otsustega kehtestatakse teatavate Atlandi ookeani kirdeosa kalavarude lubatud kogupüük (TAC). Ombudsman märkis oma hinnangus, et vastutuse tagamiseks „on oluline, et üldsusel oleks juurdepääs mitmesugustele kaalumisel olevatele võimalustele ja seisukohtadele“.

2019. aasta keskel pälvisid ombudsmani tähelepanu organid, kes valmistavad ette eurorühma raames peetavaid euroala rahandusministrite kohtumisi. Ta palus eurorühma esimehel Mário Centenol muuta eurorühma töörühma tegevus läbipaistvamaks. Selle peale leppisid euroala rahandusministrid kokku, et eurorühma kohtumiste päevakorra kavandid avaldatakse senisest varem ning kohtumise kokkuvõtet sisaldavad kirjad on üksikasjalikumad.

Nad leppisid ka kokku, et eurorühma töörühma koosolekute kuupäevad avaldatakse ning selle veebisaidil hakatakse andma rohkem teavet töörühma tegevuse kohta.

Ombudsmani ülesanne on tagada nõuete järgimine ja administratsiooni poolt töövaldkondade parandamiseks võetud kohustuste tegelik täitmine. Seda on võimalik saavutada kaebustel põhinevate uurimistega või varasemate uurimiste põhjal ombudsmani omal algatusel võetud järelmeetmetega.

Üks selline ombudsmani töö näide puudutas eksperdirühmasid, kes annavad komisjonile eri poliitikavaldkondades erialast nõu. 2017. aastal tegi ombudsman komisjoni eksperdirühmade süsteemi põhjaliku analüüsi, mille tulemusel paranes oluliselt läbipaistvus. Hiljem esitati ombudsmanile siiski kaebus seoses teabega, mille komisjon avaldas teda kaitseuringute valdkonnas nõustava DR AIPC (As-If Programme Committee for Defence Research) komitee kohta. Kaebuse esitaja – valitsusväline organisatsioon Vredesactie – väitis, et komisjon ei ole avaldanud selle rühma kohta olulist teavet, näiteks koosoleku protokollide eelmistel koosolekutel osalenute märkusi. Ombudsmani uurimisega seoses ajakohastas komisjon registrit, lisades koosolekute päevakorrad ja protokollid, ning andis lubaduse vältida tulevasi viivitusi. Samuti nõustus ta hindama, milliseid taustdokumente saab registris avaldada.

European Commission

Transparency in the #Brexit negotiations is one of our priorities.

@EUombudsman has commended our work including the publication of 100+ negotiating documents, making @MichelBarnier's calendar publicly available, and meeting only registered lobbyists.

<https://ombudsman.europa.eu/en/press-release/en/109859...>

Brexit'i läbirääkimiste läbipaistvus on üks meie prioriteete. Euroopa Ombudsman tunnustas meie tööd, sealhulgas rohkem kui 100 läbirääkimisdokumendi avaldamist, Michel Barnier' töögraafiku üldsusele kättesaadavaks tegemist ja kohtumiste korraldamist ainult registreeritud lobitöötajatega.

Ombudsman lõpetas Brexit'i läbirääkimiste jälgimise kaheaastase algatuse, andes üldiselt suure läbipaistvuse kohta kiitva hinnangu. Ta kutsus komisjoni ja nõukogu üles järgima samu nõudeid mis tahes tulevastel läbirääkimistel ELi ja Ühendkuningriigi vaheliste suhete üle. Komisjoni Brexit'i töökonna positiivsed sammud hõlmavad üle 100 läbirääkimisdokumendi avaldamist, pealäbirääkija töögraafiku üldsusele kättesaadavaks tegemist ning kohtumiste korraldamist ainult registreeritud lobitöötajatega. Töökonna tööprotsess oli läbipaistev ja selle määras kindlaks Euroopa Ülemkogu.

2.2 Lobotöö läbipaistvus

Ombudsman analüüsis põhjalikult seda, kuidas Euroopa Komisjon rakendab oma nn pöördukse efekti käsitlevaid eeskirju, ja leidis, et rakendamine on mõnes olulises aspektis puudulik. Seetõttu tegi ta mitu ettepanekut, et tagada süstemaatilisem ja tõhusam lähenemisviis seoses erasektoris suunduvate endiste töötajatega ja erasektorist komisjoni tööle asuvate isikutega. Ombudsmani eesmärk on vältida selliseid olukordi nagu endiste kolleegide mõjutamiseks tehtav lobitöö või sobimatu juurdepääsemine konfidentsiaalsele teabele. Komisjon lubas võtta paljud ombudsmani ettepanekud arvesse. Muu hulgas paluti erasektoris suunduval isikul esitada rohkem andmeid tulevase tööandja kohta ning üksikasjalikumad teavet oma uue töö iseloomu kohta.

Aidan O'Sullivan

In 2015 @EUombudsman urged @JunckerEU for more transparency on assessments of new Commissioner jobs. Today it was implemented for first time...

<https://ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/60612>

2015. aastal kutsus Euroopa Ombudsman Euroopa Komisjoni presidenti Jean-Claude Junckerit üles tagama suuremat läbipaistvust uute volinike töökohtade hindamisel. Täna tehti seda esimest korda.

Ombudsman uuris ka ELi poliitika arengut mõjutavate nõuandvate organite läbipaistvust.

Uurimine puudutas asjatundjate rühma, mis loodi eesmärgiga anda komisjonile nõu selle kohta, kuidas EL saab toetada ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga seotud teadusuuringuid. Valitsusväline organisatsioon – relvakaubandusvastase võitluse Euroopa võrgustik – esitas ombudsmanile kaebuse seoses asjatundjate rühma tegevuse läbipaistmatusega. Ombudsman leidis, et rühma eesmärki arvesse võttes peaks see kohaldama samu läbipaistvusnõudeid nagu tüüpilised eksperdirühmad, kes nõustavad komisjoni poliitikaküsimustes. Komisjon reageeris positiivselt, võttes kohustuse avaldada rühma eelmise koosseisu koosolekute päevakorrad, protokollid ja osalejate esildised ning andes lubaduse, et ta kohaldab selliste tulevaste rühmade suhtes samu läbipaistvusnõudeid kui eksperdirühmade suhtes.

Pärast kaebuse alusel algatatud uurimist palus ombudsman Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaadil dokumenteerida täielikult kõik lobitöötajate ja Euroopa Ülemkogu eesistuja ja/või tema büroo liikmete vahelised kohtumised. Ta märkis ka, et eesistuja büroo liikmed peaksid kohtuma ainult läbipaistvusregistrisse kantud huvirühmade esindajatega või osalema ainult nende korraldatud üritustel.

European Ombudsman

We welcome @eucopresident publication of meetings with lobbyists, however next #EUCO President should also publish their cabinet's meetings with lobbyists
<https://europa.eu/!Yx74PC>

Meil on hea meel, et Euroopa Ülemkogu eesistuja avaldas teabe lobitöötajatega kohtumiste kohta, kuid järgmine Euroopa Ülemkogu eesistuja peaks samuti avaldama teabe oma büroo liikmete ja lobitöötajate kohtumiste kohta.

2.3 Juurdepääs dokumentidele

Nagu juba mitu aastat, puudutab suurem osa uurimisi läbipaistvust, sealhulgas dokumentidele juurdepääsu. Kaebuse esitajad soovivad tutvuda selliste dokumentidega nagu koosolekute protokollid, õiguslikud arvamused ja ettevalmistavad dokumendid. Nende juhtumite uurimisel võtab ombudsman arvesse seda, kas üldsuse juurdepääsu lubamiseks on olemas ülekaalukas avalik huvi või kas sellise huvi kaaluvad üles muud tegurid, näiteks kui dokumendid on seotud institutsiooni poolelioleva uurimisega.

Üks teadlane esitas ombudsmanile kaebuse, sest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ei võimaldanud juurdepääsu teatavatele dokumentidele, mis puudutasid konkreetsel teemal korraldatud ESMA ja tööstusharu esindajate kohtumisi. Ombudsman uuris seda probleemi ja leidis, et ESMA koostas nende kohtumiste kohta sisedokumendid, mille avalikustamist ta oleks pidanud kaaluma. ESMA avalikustas seejärel osaliselt kaheksa dokumenti. Ombudsman palus, et ESMA täpsustaks tulevikus, kas tema veebipõhine üldsusele mõeldud teabekogu sisaldab üksikasjalikku teavet ESMA kohtumiste kohta lobitöötajatega.

Teine juhtum puudutas õigus- ja tarbijaküsimuste ning soolise võrdõiguslikkuse voliniku ja lobitöötajate kohtumistega seotud dokumente. Kuna komisjon ei vastanud taotlusele kuue kuu jooksul, pöördus kaebuse esitaja ombudsmani poole. Pärast seda, kui ombudsman algatas uurimise, andis komisjon dokumentidele osalise juurdepääsu ja ombudsman sai juhtumi lõpetada.

Mitme muu uurimise tulemusena leidis ombudsman, et üldsusele tuleks anda juurdepääs taotletud dokumentidele. Need uurimised puudutasid komisjoni õiguslikku arvamust Euroopa Prokuratuuri asutamise kohta, Euroopa Investeeringuspangale (EIP) esitatud Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) aruannet selle kohta, kuidas Saksamaa autotootjale Volkswagenile laenatud raha kasutati selliste seadmete valmistamiseks, mis andsid heitekatsetes eksitavaid tulemusi, ning Euroopa Parlamendi dokumente, mis käsitlevad nende kulude loetelu läbivaatamist, mida võib katta parlamendiliikmetele makstavatest hüvitistest.

2.4 Põhiõigused

Ombudsman saab korrapäraselt kaebusi, mis puudutavad selliseid põhiõigusi nagu võrdõiguslikkus, mittediskrimineerimine ja õigus olla ära kuulatud.

Ombudsman uuris juhtumit, mis oli seotud sellega, kuidas Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameeti (EASO) tõlgid ja küsitlejad vestlevad varjupaigataotlejatega. Kaebuse esitaja – valitsusväline organisatsioon Advocates Abroad – oli mures ühe konkreetse vestluse pärast, mis korraldati hiljem välja saadetud varjupaigataotlejaga. EASO tunnistas, et küsitleja esitas ebasobivaid küsimusi ja et tõlgiga oli probleeme.

EASO vastas ombudsmanile, et ta võtab kasutusele kaebuste lahendamise mehhanismi; ombudsman kiitis selle sammu heaks ning märkis, et mehhanism tuleks kasutusele võtta võimalikult kiiresti. Samalaadsete probleemide vältimiseks tulevikus palus ombudsman, et EASO teavitaks viivitamata ja süstemaatiliselt riikide ametiasutusi, kui ta avastab, et vestlustel varjupaigataotlejatega on tehtud olulisi vigu.

Üks teine juhtum käsitles viisi, kuidas komisjon menetles kaebust, mis puudutas rassilise võrdõiguslikkuse direktiivi võimalikku rikkumist Itaalia poolt ja romade elamistingimusi. Kaebuse esitaja Amnesty International tõstatas teema 2012. aastal komisjonis. Seejärel algatas komisjon küsimuse uurimiseks EU Piloti menetluse. Ligi kuus aastat hiljem ei olnud komisjon ikka veel teinud otsust, kas algatada Itaalia vastu ametlik rikkumismenetlus või mitte – just selle viivituse tõttu pöördus valitsusväline organisatsioon ombudsmani poole. Ombudsman leidis, et viivitus oli põhjendatud, kuid nõudis tungivalt, et komisjon võtaks selles küsimuses võimalikult kiiresti seisukoha.

Pärast töötajatelt saadud teavet saatis ombudsman Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile kirja, paludes neil teavitada teda oma sisekorrast seoses nende töötajate puhkuseõigustega, kes saavad lapsevanemaks asendusemaduse abil. Selle eesmärk oli aidata ELi institutsioonidel kaitsta oma personalipoliitikas laste parimaid huve. Ombudsmani

poole pöördunud töötajad juhtisid tähelepanu ELi institutsioonide vahelistele erinevustele asendusemaduse abil lapsevanemaks saavate töötajate puhkuseõiguste valdkonnas.

Dan Merly-Sobovitz

Thank you @EUombudsman for taking a moral stance on equality of #LGBT & #surrogacy children. Unfortunately this Strategic Investigation is too late for my children but I hope it will pave the way for future #RainbowFamilies #LovesLove

Tänan Teid, Euroopa Ombudsman, et võtsite moraalse hoiaku LGBT-inimeste ja asendusemaduse abil saadud laste võrdsuse suhtes. Kahjuks tehti see strateegiline uurimine minu laste jaoks liiga hilja, kuid ma loodan, et see sillutab teed tulevikuks.

Komisjon vastas, et tal on alates 2012. aastast tavaks anda vajadust mööda vanemapuhkust 20 nädalat, mis on sama, mida antakse lapsendamise teel lapsevanemaks saavatele töötajatele. Ta teatas, et kavatseb selle tava ametlikuks muuta. Nõukogu vastas, et ta järgib komisjoni tava, kuid Euroopa Parlament märkis, et on valmis alustama ühise lähenemisviisi leidmiseks institutsioonidevahelist dialoogi.

Ühe teise uurimise tulemusena muutis komisjon oma akadeemiliste kvalifikatsioonide hindamise tava. Muudatus tehti pärast seda, kui esitati kaebus seoses komisjoni otsusega lükata praktikataotlus tagasi, sest asjaomane isik oli omandanud bakalaureusekraadi kolme aasta asemel kahe aastaga. Uurimise ajal tegi komisjon otsuse lubada kaebuse esitajal valikumenetluses osaleda ja nüüd aktsepteerib ta kandidaate, kes on omandanud tavapärase bakalaureusekraadi vähem kui kolme aastaga.

European Ombudsman

@EU_Commission changed its practice for assessing academic qualifications of #EUtrainees

.

Do you have a three-year degree obtained in less than three years? You are now eligible to apply!

Read more about @EUombudsman's decision here: <https://europa.eu/!gu43Yu>

Euroopa Komisjon muutis praktikataotluse esitajate akadeemiliste kvalifikatsioonide hindamise tava.

Kas omandasite kolmeaastase õppekava alusel antava kraadi vähem kui kolme aastaga? Nüüd on teil õigus kandideerida!

2.5 Eetikaküsimused

ELi haldusasutused on kehtestanud palju eeskirju, mille eesmärk on vältida huvide konflikte

või muid eetikanormide rikkumisi. Ombudsmani ülesanne on tagada eeskirjade rakendamine ning aidata institutsioonidel vältida võimalikke libastumisi eetikanormide järgimisel.

Valitsusväline organisatsioon Foodwatch esitas ombudsmanile kaebuse sponsorluse kohta, mida eraettevõtjad andsid ELi nõukogu eesistujariigile Rumeeniale. Ombudsman palus nõukogul kaaluda ELi nõukogu eesistujariikidele mõeldud suuniste muutmist, et käsitleda erasponsorluse küsimust.

Üks uurimine puudutas Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) keeldumist anda üldsusele juurdepääs keskastme juhtide huvide deklaratsioonidele ja selle tulemusena võttis EFSA vastu uue läbipaistvuspoliitika. Läbivaadatud poliitika kohaselt tehakse üldsusele kättesaadavaks kogu tegevjuhtkonna huvide deklaratsioonid. EFSA järgis ka ombudsmani nõuet avalikustada teadusjuhi, teadusvaldkonna vanemkoordinaatori ja poliitika vanemnõuniku huvide deklaratsioonid. Ombudsmanil oli hea meel märkida, et EFSA on ka sisse seadnud asjakohase süsteemi dokumentidele juurdepääsu taotluste menetlemiseks.

Ombudsman kinnitas oma järeldust, et komisjoni kõrgeima taseme ametniku ametisse nimetamise protsessi varjutas neli haldusomavoli juhtumit. Samalaadse olukorra kordumise vältimiseks palus ta komisjonil kehtestada peasekretäri ametisse nimetamise erimenetlus. See peaks hõlmama vaba ametikoha teate avaldamist ja ametisse nimetamise lisamist volinike iganädalase koosoleku päevakorda piisavalt varakult, et seda oleks võimalik nõuetekohaselt arutada. Komisjon järgis ombudsmani soovitusi ja algatas 2019. aasta lõpus peasekretäri ametisse nimetamise erimenetluse, mis hõlmas vaba ametikoha teadet ja selgelt kindlaks määratud ajakava.

2.6 Euroopa Liidu asutused ja muud organid

Ombudsman on aastate jooksul teinud Euroopa Ravimiameti (EMA) osalusel mitu uurimist, et parandada läbipaistvust rahvatervise küsimustes. See on suurendanud läbipaistvust näiteks kliiniliste uuringute valdkonnas. Tuginedes sellele heale koostööle EMAGA, algatas ombudsman omaalgatusliku uurimise, et hinnata, kuidas EMA suhtleb ravimiettevõtetega enne, kui nad taotlevad luba oma ravimite turustamiseks. EMA võttis muu hulgas avalikku konsultatsiooni hõlmanud uurimise tulemusena meetmeid protsessi sõltumatus ja objektiivsuse edendamiseks. EMA nõustus võtma müügiloa menetluses kasutusele ravimeid käsitlevate teaduslike nõuannete registri. Asjaomane teaduslik nõuanne avalikustatakse pärast ravimile Euroopas müügiloa andmist. EMA teatas ka, et eksperdid, kes koostavad EMA hindamisaruande uue ravimi kohta, on võimaluse piires erinevad neist, kes on olulisel määral seotud ravimiettevõtete nõustamisega turustamiseelses taotlusetapis.

The Consumer Voice

Great that @EMA agrees to make scientific advice on medicines more transparent & independent. To truly boost consumers' trust in medicines, reports about interactions between the EMA and pharma companies must go in to the details, as we've asked before (

<http://bit.ly/2KR0NVe>)

Suurepärane, et Euroopa Ravimiamet nõustub suurendama ravimitega seotud teaduslike nõuannete läbipaistvust ja sõltumatust. Selleks et päriselt suurendada tarbijate usaldust ravimite vastu, peavad aruanded EMA ja ravimiettevõtete vahelise suhtluse kohta olema üksikasjalikud, nagu me oleme varem märkinud.

Üks Hispaania äriühing esitas ombudsmanile kaebuse, sest Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA) ei vastanud ürituse korraldamise lepinguga seotud pakkumuse koostamisel esitatud küsimustele, kuigi ENISA oli vastanud teise pakkuja küsimustele. Ombudsman tuvastas haldusomavoli ja soovitas ENISA-l hüvitada kaebuse esitajale pakkumuse koostamiseks kulunud aja ja vahendid. ENISA nõustus ombudsmani ettepanekuga ja pakkus ettevõttele 2 500 euro suurust hüvitist. Kaebuse esitaja jäi tulemusega rahule ja ombudsman lõpetas juhtumi.

Euroopa välisteenistuse peale esitati kaebus, sest ta keeldus andmast üldsusele täielikku juurdepääsu dokumentidele, mis puudutavad üleilmset tehnoloogiaõukogu Global Tech Panelit, kus tehnoloogia, kodanikuühiskonna ja diplomaatia valdkonna juhid käsitlevad üleilmseid probleeme. Üks uuriv ajakirjanik oli palunud juurdepääsu kõigile selle nõukoguga seotud dokumentidele. Ta pöördus ombudsmani poole, sest Euroopa välisteenistus andis küll juurdepääsu neljale dokumendile, kuid kustutas nendest dokumentidest märkimisväärse osa. Euroopa välisteenistus nõustus avalikustama suurema osa nende dokumentide sisust ja ombudsman kiitis selle sammu heaks.

European Ombudsman

We welcome @EU_EEAS decision to grant an investigative journalist increased access to #GlobalTechPanel documents, as a result of one of our inquiries.

<https://europa.eu/!MB76Rn>

Tunnustame meie uurimise tulemusena tehtud Euroopa välisteenistuse otsust anda uurivale ajakirjanikule parem juurdepääs Global Tech Paneli dokumentidele.

2.7 Euroopa Liidu lepingud ja toetused

Ombudsman menetleb igal aastal mitut juhtumit, mis puudutavad seda, kuidas komisjon haldab ELi rahastatud projekte, lähtudes tavaliselt audititest tulenenud küsimustest. Kui auditi käigus tuvastatakse probleem, on komisjon kohustatud rahalised vahendid tagasi nõudma. Mõnikord aga ei pruugi rahaliste vahendite tagasinõudmine olla auditi käigus tekkinud arusaamatuste või vigade tõttu õigustatud. Ombudsmanil on võimalik aidata sellistel juhtudel lahendust leida, sest tal on õigus tutvuda kõigi asjakohaste dokumentidega.

Üks Saksa ettevõtte pöördus ombudsmani poole pärast seda, kui komisjon nõudis temalt tagasi ligikaudu 100 000 eurot. See ettevõtte osales 2010.–2014. aastal Namiibias ellu viidud

ELi rahastatud projektis, mille eesmärk oli arendada Namiibia ametiasutuste suutlikkust hallata ELi rahalisi vahendeid ja programme. Komisjon nõudis raha tagasi, sest auditi tulemusena leiti, et personaliga seotud kulud ei olnud toetuskõlblikud, kuna mõnel töötajal ei olnud nõuetekohast kvalifikatsiooni ja osa töötajaid töötas Namiibia seadust rikkudes riigipühadel. Ombudsman juhtis tähelepanu sellele, et kuigi lepingu kohaselt oli töötajatel sellise kvalifikatsiooni olemasolu soovitatav, ei olnud see siiski nõutav. Ombudsmani sekkumise järel maksis komisjon kaebuse esitajale 97 461 eurot.

Üks teine juhtum puudutas Euroopa Komisjoni poolset kolmes ELi rahastatud projektis deklareeritud kulude auditi tegemist. Komisjon palus kaebuse esitajal esitada personalikulude ja muude tegevustega seotud kulude kinnitamiseks rohkem tõendeid. Seejärel otsustas komisjon personalikulud tagasi nõuda, sest ta leidis, et kaebuse esitaja esitatud lisadokumendid ei sisaldanud piisavalt usaldusväärset teavet. Ombudsman leidis, et komisjon oli käitunud eaproportsionaalselt, tunnistades kõik personalikulud toetuskõlbmatuks. Et samalaadseid juhtumeid edaspidi vältida, palus ta komisjonil koostada selge loetelu dokumentidest, mida saab kasutada alternatiivsete usaldusväärsete tõenditena juhul, kui auditi tulemusena leitakse, et projekti ellu viiva või lepingut täitva organisatsiooni ajaarvestussüsteem ei ole usaldusväärne.

Ombudsman võib uurida ka hankemenetlustega seotud probleeme. Üks juhtum oli seotud ELi rahastatava lepingu jaoks korraldatud hankemenetlusega, mida juhtis ELi delegatsioon Boliivias. Delegatsioon teatas kaebuse esitajale, Saksamaa konsultatsioonifirmale, et temaga sõlmitakse leping, kuid seda ei allkirjastata enne seitsmepäevase kohustusliku ooteaja möödumist. Kaebuse esitajale öeldi, et teda teavitatakse viivitamata, kui ooteajal saadud teave õigustab pakkumuste üksikasjalikumat läbivaatamist. Kuu aega hiljem teatas delegatsioon kaebuse esitajale, et ta on valinud ettevõtte, kelle pakkumus lükati algselt tagasi. Ombudsman leidis, et selles, kuidas delegatsioon hindas algselt tagasilükatud pakkumust, puudus haldusomavoli. Ta leidis siiski, et delegatsioon oleks pidanud kaebuse esitajat teavitama, et ta on ooteaja jooksul saanud teiselt pakkujalt teavet, mis võib mõjutada lepingu sõlmimist. Ombudsmani taotlusel kinnitas delegatsioon, et ta hüvitab kaebuse esitajale aja ja vahendid, mis kulutati pärast ooteaega pakkumusega seotud tõendavate dokumentide koostamiseks.

2.8 Kodanike osalemine ELi poliitika kujundamises

Ombudsman rõhutab kodanike õigust osaleda ELi demokraatlikus protsessis, näiteks osaleda avalikes konsultatsioonides või saada teavet poliitikameetmete või õigusaktide kohta. Inimesed saavad seda teha ainult siis, kui nad tunnevad, et ELi avalik haldus teenib ka nende huve. See tähendab, et inimestel peaks olema võimalik ELi ametiasutustega tõhusalt suhelda ELi 24 ametlikus keeles.

Ombudsman koostas sel eesmärgil suuniste kavandi keelte kasutamise kohta ELi institutsioonide veebisaitidel, võttes aluseks selleteemalise avaliku konsultatsiooni tulemusena saadud 286 vastust. Suunised saadeti märkuste esitamiseks mitmele ELi asutusele, kellest enamik vastas enne aasta lõppu. Ombudsman plaanib suunised valmis

saada 2020. aasta esimeses pooles. Suunistes tehakse institutsioonidele ettepanek kehtestada konkreetne keelepoliitika, mille kohaselt vastatakse inimeste päringutele samas ELi ametlikus keeles, milles nad institutsioonile kirjutasid, ning et institutsioonid kaaluksid võimaluse korral masintõlke kasutamist.

Ombudsman on kasutanud kaebustel põhinevaid uurimisi ka selleks, et edendada eesmärki tagada, et institutsioonid kasutaksid ELi ametlikke keeli võimalikult laialdaselt. Üks Prantsusmaa väikeettevõtja esitas ombudsmanile kaebuse, et uuendtoitu (s.o uute meetoditega toodetud toit) käsitlevad komisjoni veebilehed on ainult ingliskeelsed. Ombudsmani uurimise ajal hakkas komisjon tõlkima teavet uuendtoitude loa andmise menetluse kohta rohkematesse keeltesse. Veebilehed vaadati samuti läbi ja lisati teave, et taotlusi võib esitada kõigis ELi keeltes.

European Ombudsman

Our multilingual staff is ready to help you in any of the EU's 24 languages. Happy European day of languages!

Meie mitmekeelsed töötajad on valmis teid abistama kõigis 24 ELi keeles. Head Euroopa keeltepäeva!

3. Teabevahetus ja koostöö

3.1 Teabevahetus

Euroopa Ombudsman Emily O'Reilly avaldas video, et julgustada kodanikke hääletama Euroopa Parlamendi valimistel 2019. aasta mais.

Ombudsmani büroo tõhustas 2019. aastal oma veebipõhist teabevahetust, kasutades edukate uurimiste esiletõstmiseks Euroopa Ombudsmani kodulehte. Veebisaidi tipplugu ajakohastatakse korrapäraselt, et tutvustada ombudsmani uurimisega seotud uut teavet. Üldsus saab sel viisil lihtsasti mõistatavat teavet ombudsmani tegevuse kohta. Selle näideteks on lugu meetmetest, mille Euroopa Raviamet võttis ombudsmani uurimise peale, suurendades ravimitega seotud teaduslike nõuannete läbipaistvust ja sõltumatust, ning tänusõnum sadadele inimestele, kes võtsid ombudsmaniga ühendust, et avaldada toetust ja julgustust konkreetse uurimise tegemiseks.

Ombudsman suurendas ka oma tegevust Twitteris, LinkedInis ja Instagramis. Ombudsmani büroo kasutab neid sotsiaalmeediakanaleid, et anda selgel ja kaasaval viisil teavet selle kohta, mida büroo teeb, keda ta aitab ja millised on tema saavutused.

Sotsiaalmeediakanalite kaudu juhiti tähelepanu ka ombudsmani rollile üldisemates küsimustes, nagu ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni kohaldamise järele valvamisel, ning tähistati koos teiste ELi institutsioonidega olulisi tähtpäevi, näiteks ELi põhiõiguste harta 10. aastapäeva.

2019. aastal populariseerus neist kanalitest kõige kiiremini Instagrami konto. Instagrami konto jälgijate arv suurenes aasta jooksul 47 %. LinkedIni konto jälgijate arv suurenes 21 %, samal ajal kui suurima jälgijaskonnaga Twitteri konto jälgijate arv suurenes 22 600-st 2018. aasta lõpus 26 300-ni 2019. aasta detsembris (16 %).

Ombudsmani peamine veebiväline teabevahetusüritus on iga-aastane pressikonverents, kus ombudsman tutvustab eelmise aasta aruannet ja kuulutab välja uued olulised uurimised. 2019. aastal Brüsselis peetud pressikonverentsil käsitleti liikmesriikide otsustusprotsessi läbipaistvust, sealhulgas otsust esitada Euroopa Parlamendile eriaruanne nõukogu tegevuse läbipaistvuse kohta.

3.2 Suhted Euroopa Liidu institutsioonidega

3.2.1 Euroopa Parlament

Euroopa Parlament on Euroopa Ombudsmani jaoks kindel ja vajalik partner. Parlament valib ombudsmani ja ombudsman annab aru parlamendi petitsioonikomisjonile. 2019. aastal toetas Euroopa Parlament ombudsmani eriaruannet nõukogu tegevuse läbipaistvuse kohta, võttes vastu resolutsiooni, mille Euroopa Parlamendi täiskogu ülekaalukalt heaks kiitis. Euroopa Parlamendi uus koosseis asus ametisse pärast 2019. aasta mais toimunud valimisi. Ombudsman on seejärel kohtunud Euroopa Parlamendi presidendi David Sassoli ja uute parlamendiliikmetega kõigist suurematest fraktsioonidest. 2019. aastal esines ombudsman parlamendi täiskogu istungil ning võttis kutse peale mitmes komisjonis sõna nii korralistel koosolekutel kui ka spetsiaalsetel kuulamistel. 2019. aastal valis Euroopa Parlament ametis oleva ombudsmani Emily O'Reilly teiseks ametiajaks ametisse tagasi. Ombudsman loodab, et 2020. aastal jätkub parlamendiga viljakas suhe.

David Sassoli

Congratulations to Emily O'Reilly on her reappointment as @EUombudsman . I look forward to working with her to increase transparency in the EU institutions and build citizens' trust.

Palju õnne Emily O'Reillyle uuesti Euroopa Ombudsmani ametisse nimetamise puhul! Loodan temaga koostööd teha, et suurendada Euroopa Liidu institutsioonide töö läbipaistvust ja kodanike usaldust.

3.2.2 Petitsioonikomisjon

Petitsioonikomisjon ja ombudsman jätkasid 2019. aastal tihedat koostööd, et tagada kodanike murede lahendamine asjakohasel tasandil. Ombudsman menetleb kaebusi Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste peale ning petitsioonikomisjon menetleb petitsioone, mis on seotud ELi tegevusvaldkondadega kogu Euroopas. Ombudsmanil oli hea meel tiheda koostöö üle petitsioonikomisjoni eelmise koosseisuga ning ta loodab teha lähiaastatel koostööd ka petitsioonikomisjoni uute liikmetega.

PETI Committee Press

#EPlenary approves joint @EP_Petitions @EPInstitutional report on the @EUombudsman strategic inquiry on transparency in the preparatory bodies of the Council – 479/18/81

Euroopa Parlamendi täiskogu kiidab heaks Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni ja Euroopa Parlamendi põhiseaduskomisjoni ühisaruande Euroopa Ombudsmani uurimise kohta, mis käsitleb läbipaistvust nõukogu ettevalmistavate organite tegevuses – 479/18/81.

3.2.3 Euroopa Komisjon

Kuna tegemist on suurima ELi institutsiooniga, millel on tohutu mõju miljonite inimeste elule, on loomulik, et suur osa ombudsmanile esitatud kaebustest puudutab komisjoni tööd. Komisjon on ELi haldustöö täidesaatev institutsioon ja pälvib seega palju üldsuse tähelepanu. Koostöö komisjoniga oli viljakas mitme olulise uurimise puhul ja dialoog jätkub kõigil tasanditel. 2019. aastal sai president Ursula von der Leyeni juhitud komisjoni uus volinike kolleegium Euroopa Parlamendi heakskiidu. Ombudsman avaldas rahulolu selle üle, et asepresident Věra Jourová vastutusalasse kuuluvad sõnaselgelt läbipaistvus ja eetika – tegemist on uue arengusuunaga.

Emily O'Reilly kohtus Strasbourgis Brexiti töökonna ELi pealäbirääkija Michel Barnier'ga.

3.2.4 Muud institutsioonid, asutused ja organisatsioonid

Ombudsman hoiab suhteid ka teiste ELi institutsioonide, organite ja asutustega, et jälgida ja toetada halduskultuuri ning institutsioonidevahelist koostööd. 2019. aastal suhtles ombudsman tihedalt Euroopa Andmekaitseinspektori, Euroopa Keskpanga (EKP), Euroopa Investeeringuspanga (EIP), Euroopa Kontrollikoja, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning muude asutustega.

European Central Bank

As part of #GlobalEthicsDay , we heard from Mihails Kozlovs from @EUAuditors about their special report on the ethical frameworks of EU institutions, and Rosita Hickey from the @EUombudsman , who shared the Ombudsman's views on integrity and good governance for public institutions.

Üleilmse eetikapäeva raames esitles Mihails Kozlovs Euroopa Kontrollikojast meile kontrollikoja eriaruannet ELi institutsioonide eetiliste raamistike kohta ning Rosita Hickey Euroopa Ombudsmani büroost tutvustas ombudsmani seisukohti avaliku sektori asutuste usaldusvääruse ja hea valitsemistava kohta.

3.2.5 ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioon

ELi raamistiku liikmena kaitseb, edendab ja jälgib ombudsman ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamist ELi haldusasutustes. 2019. aastal oli ombudsman ELi raamistiku eesistujaks.

Ombudsman töötas koos Euroopa Puuetega Inimeste Foorumi, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga välja ideid esitamiseks Euroopa Komisjonile, et võtta vastu tõhusam ja terviklikum 2020. aasta järgne Euroopa puuetega inimeste strateegia. Selleks osales Euroopa Ombudsmani büroo Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee istungil ning Euroopa puuetega inimeste päeval korraldatud konverentsil, kutsudes üles parandama ELi haldust.

EESC President

Very happy to exchange views with @EUombudsman Emily O'Reilly about our @EU_EESC rules of procedure and code of conduct and new @EESC_SOC report on the real right of persons with disabilities to vote in #EUelections2019 #thistimeimvoting

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president Luca Jahier: „Mul oli suur rõõm vahetada Euroopa Ombudsmani Emily O'Reillyga arvamusi EMSK töökorra ja tegevusjuhendi ning EMSK tööhõive, sotsiaalküsimuste ja kodakondsuse sektsiooni uue aruande üle, mis käsitleb puuetega inimeste õigust hääletada 2019. aasta mais toimuvatel Euroopa Parlamendi valimistel.“

Ombudsman jälgis nende parandussoovituste järgimist, mis olid esitatud seoses strateegilise uurimisega, mis käsitles puuetega inimeste juurdepääsu komisjoni veebisaitidele ja veebipõhiste vahenditele. Ombudsman analüüsis komisjoni jõupingutusi tema antud soovituste järgimisel ja tundis heameelt komisjoni algatuse üle teha rohkem teavet kättesaadavaks kergesti loetavas vormis. Komisjon tegi kergesti loetavas vormis kättesaadavaks Euroopa Liidu ametliku veebisaidi, mis on värv Euroopa Liitu ja väärtuslik teabeallikas. Ombudsman kiitis ka heaks komisjoni võetud edasised kohustused rangemate rahvusvaheliste nõuete järgimiseks ning tema kavatsuse võtta vastu veebi juurdepääsetavuse tegevuskava ja parandada töötajate koolitust.

Digitaalse halduse valdkonnas uuris ombudsman Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) kasutatavate veebipõhiste vahendite kättesaadavust. Ombudsmanile esitas kaebuse nägemispuudega isik, kes ei saanud OLAFi pettusejuhtumist teatada, kuna OLAFi veebisaidil tuli kasutada selle isiku ekraanilugejaga kokkusobimatut autentimismeetodit. Ombudsman palus OLAFil teha oma veebipõhised vahendid kättesaadavamaks. OLAF tegi mõnda oma vahendisse kohe parandusi ning andis lubaduse uuendada järgnevatel kuudel jooksul veebisaidil olevaid ülejäänud vahendeid. See näitab, kuidas üks kaebus võib avaldada laialdasemat mõju ja aidata parandada institutsiooni üldist poliitikat.

European Ombudsman

#WebAccessibility : @Euombudsman is satisfied the @EU_Commission is taking steps to improve and makes six suggestions: <https://europa.eu/!rg33uW>

Veebi kättesaadavus: Euroopa Ombudsman on rahul, et Euroopa Komisjon võtab meetmeid olukorra parandamiseks, ja esitab kuus soovitust.

Ombudsman menetles kaebust, mis käsitles komisjoni vastust väidetavatele inimõiguste rikkumise juhtudele Ungari puuetega inimeste hooldekodus, mida kaasrahastas EL. Ta oli mures, et ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni iseseisvust käsitleva olulise sätte komisjonipoolne tõlgendus on vastuolus ÜRO asjaomase komitee tõlgendusega. Kuigi ombudsman möönis, et komisjonil puudus õiguslik alus asutusele antud ELi rahaliste vahendite tagasinõudmiseks, tegi ta komisjonile ettepaneku käsitleda õigusliku aluse küsimust, tagamaks, et ELi rahalisi vahendeid kasutataks tulevikus kooskõlas konventsiooniga. Olles teinud mitu parandusettepanekut, uurib ombudsman seda küsimust edasi seoses eraldi kaebusega selle kohta, kuidas liikmesriigid kulutavad ELi rahalisi vahendeid.

Komisjon teavitas ombudsmani võetud meetmetest, mis tagavad, et Euroopa koolidest välja jäetud hariduslike erivajadustega laste vanemad ei peaks kandma oma laste hariduskulusid. Komisjon märkis, et ta maksab need tasud täies ulatuses ja võtab juhtrolli asjakohaste suuniste muutmisel selle kohta, kuidas teised ELi institutsioonid selle küsimusega tegelevad.

3.3 Euroopa ombudsmanide võrgustik

36 Euroopa riigis asuvast 96 büroost ja Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjonist koosneva Euroopa ombudsmanide võrgustiku 2019. aasta tippündmus oli aprillis peetud iga-aastane konverents. Konverents toimus Euroopa Parlamendis Brüsselis ja sellel osalesid võrgustiku liikmed ning ELi institutsioonide ja Brüsselis asuvate organisatsioonide esindajad.

Konverentsi avalikul istungil käsitleti seda, kuidas edendada kodanike osalemist demokraatlikus protsessis. Kuna lähenemas olid Euroopa Parlamendi valimised, arutati istungil uusi algatusi üldsuse kaasamiseks ja osaluse suurendamiseks kodanikuühiskonnas ning seda, kuidas olemasolevaid struktuure ja institutsioone, sealhulgas ombudsmanide rolli, tuleb neid arvesse võttes kohandada. Konverentsil käsitleti ka selliseid ombudsmanide tööga seotud päevakajalisi küsimusi nagu demograafilised muutused ja uued ELi andmekaitse-eeskirjad ning ombudsmanide institutsiooni nn pehmed volitused.

ENO konverentside Brüsselis korraldamise üheks ajendiks on võimalus kasutada ära seal asuvate ELi institutsioonide eksperditeadmisi. Sel eesmärgil toimus 2019. aasta konverentsi raames mitu ühisistungit SOLVITiga, mis on Euroopa Komisjoni koordineeritav võrgustik, mis pakub tuge üksikisikutele ja organisatsioonidele, kel tuleb ELis lahendada piiriüleseid probleeme.

Euroopa Ombudsman Euroopa ombudsmanide võrgustiku (ENO) konverentsil Euroopa Parlamendis Brüsselis.

Euroopa ombudsmanide võrgustik keskendus endiselt ombudsmanide büroode samaaegsetele uurimistele ja algatustele. 2019. aasta juulis lõpetas ombudsman strateegilise algatuse, mille raames uuriti ELi liikmesriikide kaebuste esitamise mehhanisme ELi struktuuri- ja investeerimisfonde puudutavate küsimuste puhul. Algatuse käigus tegi Euroopa Ombudsmaniga koostööd seitse riiklikku ombudsmani bürood. Emily O'Reilly kutsus oma lõppkirjas komisjoni üles tõhustama järelevalvet kaebuste esitamise mehhanismide üle

ja pöörama tähelepanu sellele, kuidas ta kaebusi otseselt menetleb, samuti kasutama täiel määral oma volitusi liikmesriikide kaebuste esitamise mehhanismidega seotud probleemide lahendamiseks.

Endiselt osutus kasulikuks päringumenetlus, mille alusel abistab Euroopa Ombudsman Euroopa ombudsmanide võrgustiku liikmeid, tehes koostööd teiste ELi institutsioonidega, et saada sihipäraseid vastuseid ELi õigusega seotud küsimustele. Üks päring, mille esitas Taani parlamendi ombudsman, käsitles seda, kuidas tuleks ELi liikmesriikides kohaldada keskkonnateabele juurdepääsu käsitlevaid ELi eeskirju. Teine päring, mis saadi Belgia föderaalsetelt ombudsmanidelt, käsitles ELi kodanike kolmandatest riikidest pärit pereliikmete sissesõiduviisasid ja kodanike õiguste direktiivi kohaldamist sellistel juhtudel.

European Ombudsman

'What happens in Brussels, should not stay in Brussels. We need to use as many channels as possible to reach and communicate with citizens' says @maitepagaza #ENO2019

„See, mis toimub Brüsselis, ei tohiks Brüsselisse jääda. Me peame kodanikeni jõudmiseks ja nendega suhtlemiseks kasutama võimalikult palju kanaleid,“ sõnab Euroopa Parlamendi liige Maite Pagazaurtundúa ENO 2019. aasta konverentsil.

Arutelud ENO-SOLVITI ühises töörühmas. Euroopa Ombudsmani poolt 2019. aastal antud teiste institutsioonide ja organite poole pöördumise soovitusel ning neile edastatud kaebused

Euroopa ombudsmanide võrgustiku piirkondlik kohtumine peeti detsembris Lissabonis Portugalis. Kohtumisel osalesid Bulgaaria, Küprose, Malta, Portugali ja Hispaania ombudsmani büroode ning Euroopa Ombudsmani büroo esindajad. Kohtumisel tehti kokkuvõtte struktuurifonde käsitletud uurimisest ja uuriti võimalikke tulevasi teemasid samaaegseteks uurimisteks.

Jätkates korrapäraseid külaskäike riiklikesse büroodesse, kohtus Emily O'Reilly Helsingis nii Soome parlamendi ombudsmaniga kui ka õiguskantsleriga. Juunis toimunud külaskäigul oli põhirõhk läbipaistvusel – see hõlmas õigusloome läbipaistvust Euroopa Liidu Nõukogus ja lobitöö läbipaistvust.

ENO 2019. aasta konverentsi põhiteemad on koondatud väljaandesse „Network in Focus 2019“.

EP Suomes

Vielä ehdit mukaan! Onko avoimuudella rajat? Aiheesta @Eurooppasali ssa 6.6. klo 10-11.30 Mukana @EUombudsman Emily O'Reilly, @oikeuskansleri, @oikeusasiaties, @HeidiHautala & Transparency Intl Suomen pj. Korhonen. Juonto @ooseuri. Info ja ilmoittaudu: <http://eptwitter.eu/qhGb>

Euroopa Parlamendi infobüroo Soomes korraldas 6. juunil kella 10.00–11.30 Euroopa Majas läbipaistvuse piirangute teemalise arutelu Euroopa Ombudsmani Emily O'Reilly, Soome õiguskantsleri, Soome parlamendi ombudsmani, Euroopa Parlamendi liikme Heidi Hautala ja organisatsiooni Transparency International Suomi esimehe Jaakko Korhoneniga. Arutelu

juhtis ajakirjanik Olli Seuri.

3.4 Hea halduse auhind

Juunis korraldas ombudsman teist korda hea halduse auhinna tseremoonia. Konkursile esitati 54 projekti peamistest ELi institutsioonidest ning paljudest asutustest ja muudest organitest. Üldvõidu saavutasid Euroopa Komisjoni meeskonnad, kes töötasid ELi algatuse kallal, mille eesmärk oli vähendada plastireostust ja suurendada teadlikkust sellest probleemist.

Brüsselis toimunud tseremoonial premeeris ombudsman ka projekte kuues teemakategoorias, sealhulgas teabevahetuse ja avatud halduse valdkonnas. Oma kategoorias premeeriti Europoli uuenduslikku projekti, milles kasutati tavainimeste teadmisi, et aidata leida seksuaalselt ära kasutatud lapsi, ning Euroopa Toiduohutusameti projekti teadlikkuse suurendamiseks mesilasi ähvardavatest ohtudest. Euroopa Parlamendi töötajad võitsid eriauhinna #MeToo liikumise järelkajana sündinud kampaania eest, mille eesmärk oli edendada täisleppimatust seksuaalse ahistamisega töökohal.

Hea halduse auhinna tseremoonia toimus Solvay raamatukogus Brüsselis.

Ombudsman lõi 2017. aastal hea halduse auhinna, et tunnustada väljapaistavaid saavutusi ELi avalikus teenistuses ning julgustada heade ideede ja tavade jagamist. Lisaks eespool loetletud võitjatele olid auhinna saamiseks esitatud 54 projekti seas ELi rahastamise taotlemise lihtsustamise projekt, suhteliselt uute kontseptsioonide – näiteks digitaalne eetika – uuenduslikul viisil tutvustamise projekt, liidus keskkonnasäästliku poliitika kehtestamise projekt ja projekt inimeste ennetavaks teavitamiseks nende õigustest ELis.

Auhinna kandidaadiks esitatud projekte hindas sõltumatu nõuandekogu ja võitjad valis lõplikult nimekirjast välja ombudsman Emily O'Reilly.

Emily O'Reilly tseremoonia ajal.

European Ombudsman

And we have the overall WINNERS @EU_ENV & @EU_Growth for their comprehensive strategy for reducing plastics pollution and the awareness -raising campaign for the use of single-use plastics #EOaward

Hea halduse auhind. Üldvõidu saavutasid Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat (ENV) ning Euroopa Komisjoni siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat (GROW) plastireostuse vähendamise tervikliku strateegia ja ühekorraplasti kasutamist käsitleva teadlikkuse suurendamise kampaania eest.

Vytenis Andriukaitis

So proud of my colleagues in @Food_EU @EU_Health @ECDC_EU @EFSA_EU and in all the other services of the @EU_Commission nominated for #EOaward ! So happy to share this moment with you.

Kudos to all My speech <https://europa.eu/!hc69uh>

Ma olen nii uhke oma kolleegide üle Euroopa Komisjoni tervise ja toiduohutuse peadirektoraadis (SANTE), Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuses, Euroopa Toiduohutusametis ja kõigis teistes hea halduse auhinna kandidaadiks esitatud talitustes! Mul on suur rõõm seda hetke teiega jagada. Au ja kiitus kõigile!

4. Juhtumid ja kaebused: kuidas me üldsust teenime

Euroopa Ombudsmani ülesanne on tagada, et ELi haldusasutused tegutseksid avalikes huvides, ja aidata kõiki neid, kellel on probleeme ELi institutsioonidega.

Suurem osa ombudsmani büroo tööst põhineb saadud kaebustel. Isegi kui ombudsman ei algata uurimist, püüab büroo aidata kõiki, kes abi paluvad.

Ta teeb ka ulatuslikke strateegilisi uurimisi ja algatab neid, kui selleks on tema arvates piisav alus. Ombudsman algatab need uurimised omal initsiatiivil siis, kui ta on tuvastanud süsteemse probleemi, mida tuleks avalikes huvides uurida, või kui ta on saanud ühe või mitu kaebust süsteemse tähtsusega küsimuse kohta.

2018. aastal avatud ombudsmani veebisaidil on võimalikele kaebuse esitajatele kättesaadav kasutusmugav liides, kuid inimesed saavad ka veebiväliseid sidekanaleid kasutades bürooga ühendust võtta. Järgmisel aastal on kavas teha edasisi parandusi, sealhulgas veebipõhisesse kaebuste esitamise süsteemi.

Nii büroo juhtumimenetlejate mitmekesine rühm kui ka uus veebisait kajastavad ombudsmani pühendumust abi taotlevate isikutega suhtlemisele kõigis 24s ELi ametlikus keeles. Veebisait on kavandatud nii, et see vastaks rangetele puuetega inimeste juurdepääsu tagamise nõuetele.

Ombudsman täiustas veelgi kiirmenetlust nende kaebuste menetlemiseks, mis puudutavad üldsuse juurdepääsu ELi institutsioonide valduses olevatele dokumentidele. Kiirmenetluse tulemusena menetletakse neid kaebusi nüüd kolm korda kiiremini, mis on tähtis, kuna sellised kaebused on sageli väga ajatundlikud.

4.1 Kaebuste liigid ja esitajad

4.1.1 Ülevaade kaebustest ja strateegilistest uurimistest

Ombudsman võib algatada uurimise ainult nende kaebuste suhtes, mis kuuluvad tema pädevusse ja vastavad nõutavatele vastuvõetavuse kriteeriumidele, näiteks on probleemi püütud eelnevalt lahendada otse asjaomase asutuse poole pöördudes. Ombudsmani büroo püüab siiski abistada kõiki kaebuse esitajaid. Lisaks sellele paindlikule lähenemisviisile kaebuste menetlemisel on pidevalt lühenenud uurimiste lõpetamiseks kuluv aeg.

Büroo töös käsitletavat teemat tulenevad ombudsmani volitustest ja saadud kaebustest,

kuna enamik juhtumeid põhineb kaebusel. Nagu varasematel aastatel, on läbipaistvus endiselt peamine kaebuste teema ning see kajastub ka büroo strateegilises töös.

Nõuanded, kaebused ja uurimised 2019. aastal

Kuigi valdava osa büroo tööst moodustavad kaebusel põhinevad juhtumid, teeb ombudsman ka laiemaid strateegilisi uurimisi ja algatab neid, kui ta leiab, et selleks on põhjust.

Ombudsman algatab need uurimised omal initsiatiivil siis, kui ta on tuvastanud süsteemse probleemi, mida tuleks avaliku huvi tõttu uurida, või kui ta on saanud ühe või mitu kaebust süsteemse tähtsusega küsimuse kohta.

Strateegilise töö teemad 2019. aastal Euroopa Ombudsmani poolt 2019. aastal registreeritud kaebused ja algatatud uurimised päritoluriikide kaupa

4.1.2 Väljapoole Euroopa Ombudsmani pädevust jäävad kaebused

Euroopa Ombudsman vaatas 2019. aastal läbi rohkem kui 1 300 kaebust, mis ei kuulunud tema pädevusse, enamjaolt seetõttu, et need ei olnud seotud Euroopa Liidu institutsiooni või organi tööga. Kõige rohkem selliseid kaebusi laekus Hispaaniast, Poolast ja Saksamaalt.

Need kaebused puudutasid peamiselt probleeme, mis kaebuse esitajatel tekkisid seoses riiklike, piirkondlike või kohalike avalik-õiguslike asutuste, riiklike või rahvusvaheliste kohtute (nt Euroopa Inimõiguste Kohus) või eraõiguslike üksustega (sh lennuettevõtjad, pangad või veebiettevõtjad ja -platvormid). Mõnikord pöördusid kodanikud ombudsmani poole ka vaeleusaama tõttu, et selle institutsiooni puhul on tegemist apellatsiooniorganiga, kelle jurisdiktsiooni alla kuulub riiklike või piirkondlike ombudsmanide tegevus.

Need kaebused käsitlesid eelkõige sotsiaalkindlustuse, tervishoiu, maksustamise ja tarbijakaitsega seotud küsimusi. 2019. aastal sai ombudsman palju kaebusi ka ELi kodanikelt, kes elavad muus ELi liikmesriigis kui oma koduriigis. Need inimesed kaebasid probleemide üle, mis neil tekkisid, kui nad püüdsid end registreerida ja/või hääletada 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimistel.

Ombudsman sai ka kaebusi, mis esitati küll ELi institutsiooni või asutuse peale, kuid ei kuulunud tema pädevusse. Sellesse kategooriasse kuuluvad kaebused puudutasid nende institutsioonide poliitilist või seadusandlikku tööd või Euroopa Liidu Kohtu õigusalast tegevust.

Ombudsman vastas kõigile abi otsinud inimestele kaebuse keeles. Ta selgitas oma volitusi ja andis võimaluse korral nõu selle kohta, millised muud asutused võiksid inimest aidata. Kaebuse esitaja nõusolekul edastas ombudsman kaebuse ka Euroopa ombudsmanide võrgustiku liikmetele.

Kaebuse esitajatel, kes ei olnud rahul konkreetsete ELi õigusaktidega, soovitati tavaliselt pöörduda Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjoni poole. Need, kes tõstasid ELi õiguse rakendamisega seotud küsimusi, suunati riiklike või piirkondlike ombudsmanide või selliste ELi võrgustike poole nagu SOLVIT ja Teie Euroopa Nõuanne. Teise võimalusena teavitati kaebuse esitajaid võimalusest esitada komisjonile rikkumiskaebus.

Kaebuste arv 2015.–2019. aastal

4.2 Kelle vastu esitati kaebusi?

Euroopa Ombudsmani poolt 2019. aastal uuritud institutsioonid

Märkus: omaalgatuslik uurimine OI/1/2019/MIG tehti kahe institutsiooni suhtes. Seetõttu on tabeli protsentide kogusumma üle 100.

4.3 Mille pärast esitati kaebusi?

Euroopa Ombudsmani 2019. aastal lõpetatud uurimiste teemad

Märkus: mõnel juhul oli ombudsmani lõpetatud uurimine seotud kahe või enama teemaga.

Seetõttu on tabeli protsentide kogusumma üle 100.

4.4 Tulemused

Euroopa Ombudsmani tegevus 2019. aastal menetletud uute kaebuste lahendamisel

Euroopa Ombudsmani uurimiste arv läbi aastate Euroopa Ombudsmani poolt 2019. aastal lõpetatud uurimiste tulemused

Märkus: mõnel juhul oli ombudsmani lõpetatud uurimine seotud kahe või enama tulemusega. Seetõttu on tabeli protsentide kogusumma üle 100.

Euroopa Ombudsmani poolt 2019. aastal lõpetatud juhtumite uurimise kestus (keskmiselt vähem kui seitse kuud)

4.5 Ombudsmani ettepanekute järgimine

Ombudsman võib uurimise raames teha ELi institutsioonidele ja organitele ettepanekuid probleemi lahendamise või haldustavade parandamise kohta. Ettepanekud esitatakse lahendite, soovitude ja ettepanekutena.

Ombudsman analüüsib igal aastal põhjalikult, kuidas institutsioonid reageerivad eelnenud aastal lõpetatud uurimistes tehtud ettepanekutele. See analüüs, mis hõlmab järgimismäärasid ja muid konkreetseid näiteid ombudsmani töö mõju ja asjakohasuse kohta, avaldatakse iga-aastases aruandes „Putting it right?”.

2018. aastal järgisid ELi institutsioonid 77 % ombudsmani ettepanekutest, mis on veidi väiksem 2017. aasta tulemusest (81 %). Institutsioonid reageerisid positiivselt 117st ombudsmani parandusettepanekust 90-le. Ettepanekud esitati 69 juhul, millest 52 puhul võtsid institutsioonid meetmeid oma töö parandamiseks. 11 institutsioonil oli järgimismäär 100 %, samal ajal kui Euroopa Komisjonil, kelle arvele langeb enamik juhtumitest, oli järgimismäär 70,9 %.

2019. aasta aruanne avaldatakse 2020. aasta lõpus.

5. Euroopa Ombudsmani valimine

2019. aasta detsembris valis Euroopa Parlament Emily O'Reilly uueks ametiajaks ametisse tagasi.

Euroopa Ombudsmani valib Euroopa Parlament otse iga parlamendi koosseisu ametiaja alguses. Nii nagu Euroopa Parlamendi liikmetel, on ka ombudsmani ametiaeg viis aastat.

Eelseisvaks ametiajaks ombudsmani valimise protsess algas ametlikult 30. augustil, kui Euroopa Liidu Teatajas avaldati kandidaatide esitamise kutse. Viis kandidaati said 30. septembriks Euroopa Parlamendi liikmetelt kätte nõutavad 40 allkirja. Peale ametisoleva ombudsmani Emily O'Reilly, kes taotles tagasivalimist, kandideerisid Giuseppe Fortunato (Itaalia), Julia Laffranque (Eesti), Nils Muižneks (Läti) ja Cecilia Wikström (Rootsi).

Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjon korraldas kandidaatide volituste kontrollimise raames 3. detsembril iga kandidaadi kuulamise. Kuulamisel oli kandidaatidel võimalus tutvustada prioriteetseid küsimusi, millega nad valituks osutumise korral tegelema hakkavad, ning nad pidid vastama parlamendiliikmete küsimustele.

Valimine toimus 17.-18. detsembril, kui Euroopa Parlamendi täiskogu hääletas viie kandidaadi üle. Kuna ükski kandidaat ei saanud esimeses kahes hääletusvoorus vajalikku häälteenamust, said kaks enim hääli saanud kandidaati edasi kolmandasse ja viimasesse vooru. Emily O'Reilly sai 600st antud häälest 320 häält ja valiti uuesti ombudsmaniks.

Emily O'Reilly tänas pärast tagasivalimist tehtud avalduses Euroopa Parlamendi liikmeid nende poliitilise toetuse eest ja andis lubaduse jätkuvalt „tagada, et EL järgib kõige rangemaid haldus-, läbipaistvus- ja eetikanorme“.

European Ombudsman

Emily O'Reilly has been re-elected by @Europarl_EN with 320 votes in favour out of 600 votes cast. Her second mandate will last for five years.

Press release <https://europa.eu/!jV79KM>

Euroopa Parlament valis Emily O'Reilly tagasi 320 häälega 600st. Tema teine ametiaeg kestab viis aastat.

Emily O'Reilly: „Aitan järgmise viie aasta jooksul tagada, et EL järgib kõige rangemaid haldus-, läbipaistvus- ja eetikanorme. Eurooplased ootavad ja väärivad seda.“

6. Vahendid

6.1 Eelarve

Euroopa Ombudsmanil on Euroopa Liidu eelarves eraldi jagu. See koosneb kolmest jaotisest. Esimene jaotis hõlmab töötasusid, hüvitisi ja muid personalikulusid. Teises on hooned, mööbel, seadmed ja mitmesugused tegevuskulud. Kolmas jaotis hõlmab institutsiooni üldiste ülesannete täitmise kulusid. 2019. aastal oli eelarveassigneeringute kogusumma 11 496 261 eurot.

Vahendite tõhusa halduse tagamiseks kontrollib Euroopa Ombudsmani siseaudiitor

korrapäraselt asutuse sisekontrollisüsteeme ja büroo finantstehinguid. Nagu ka teisi Euroopa Liidu institutsioone, auditeerib ombudsmani Euroopa Kontrollikoda.

6.2 Vahendite kasutamine

Ombudsman võtab igal aastal vastu juhtimiskava, milles loetletakse konkreetsed meetmed, mida büroo kavatseb võtta ombudsmani viie aasta strateegia „2019. aasta poole“ eesmärkide ja prioriteetide täitmiseks. 2019. aasta juhtimiskava on viies sellel strateegial põhinev juhtimiskava.

Institutsioonil on hea kvalifikatsiooniga mitmekeelsed töötajad ja juhtivatel ametikohtadel valitseb sooline tasakaal. See tagab haldusomavoli kohta esitatud kaebuste menetlemise Euroopa Liidu 24 ametlikus keeles ja aitab ombudsmani tegevust kogu ELis paremini tutvustada. 2019. aastal oli ombudsmani büroo ametikohtade loetelus 66 ametikohta, lisaks värbas ombudsman 12 lepingulist töötajat ja pakkus töökogemust üheksale uuele praktikandile.

Üksikasjalik teave ombudsmani büroo struktuuri ja eri üksuste ülesannete kohta on kättesaadav ombudsmani veebisaidil.

Kuidas võtta Euroopa Ombudsmaniga ühendust?

Telefon

+33 (0)3 88 17 23 13

E-post:

eo@ombudsman.europa.eu

Internet

- Website ombudsman.europa.eu
- Twitter twitter.com/EUombudsman
- Instagram [instagram.com/euombudsman](https://www.instagram.com/euombudsman)
- LinkedIn [linkedin.com/company/272026](https://www.linkedin.com/company/272026)
- Medium medium.com/@EUombudsman
- YouTube [youtube.com/user/eotubes](https://www.youtube.com/user/eotubes)

Meie bürood

Strasbourg Postiaadress

Médiateur européen 1 avenue du Président Robert Schuman CS 30403 F-67001 Strasbourg Cedex

Külastusaadress

Bâtiment Václav Havel (HAV) Allée Spach F-67070 Strasbourg
Brüssel Postiaadress
Médiateur européen Rue Wiertz B-1047 Bruxelles
Külastusaadress
Montoyer-Science (MTS) 30 rue Montoyer B-1000 Bruxelles

© Euroopa Liit, 2020

Kõik fotod ja kujutised (kui ei ole märgitud teisiti): © Euroopa Liit, välja arvatud esikaas (© MarianVejcik / iStock).

Reprodutseerimine on lubatud hariduslikel ja mitteärielistel eesmärkidel juhul, kui viidatakse allikale.

Print ISBN 978-92-9483-163-7 ISSN 1725-972X doi:10.2869/122655 QK-AA-20-001-ET-C PDF
ISBN 978-92-9212-974-3 ISSN 1830-6888 doi:10.2869/2545 QK-AA-20-001-ET-N HTML ISBN
978-92-9483-083-8 ISSN 1830-6888 doi:10.2869/25950 QK-AA-20-001-ET-Q